

Szerkesztőség kiadó-
hivatala és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
S. Pop. (Brassai-utca) 10

Felelős: Szerkesztőség
és kiadóhivatal
Dr. N. Sz.

Reklámok kizárólag a
Szerkesztőségben cím-
resek. Kizárólagat nem
vissza.

KELET

IDO · POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Égész évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 9.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ek 35.—
Egy szám — 1.50

1925 november 18 Szerda

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 264 szám

5686. Kiszlev 1

A konferencia pártjai

Irtó Székely Béla

A Zsidó Nemzeti Szövetség marosvásárhelyi, hatodik konferenciája új ügyrendi szabályzat alapján tárgyalja majd le az erdélyi népi alapon álló zsidóság problémáit. Az új ügyrendi szabályzat egyik legjelentősebb módosítása az, hogy a konferencia tartamára pártok alakulását teszi lehetővé és úgy az állandó bizottság összehívásában, mint az általános vita szónokainak sorrendjében a pártrendszert megnyilatkozását érvényesíti.

Látszólag ez az új konferenciális rendszer: formalitás, külsőség csupán. A gondolat azonban, mely a pártok alakulását kívánja kiformalni, legalább a konferencia tartamára, lényegében valamennyi problémánk tengelye.

Az erdélyi cionista életből eddig teljesen hiányzott az a differenciálódás, amely huszonötven év óta a cionista gondolat elmélyítője és terjesztője volt. Egy negyedszázad belső fejlődésében a cionizmus világnézetté erősödött, zsidó világnézetté, mint ahogyan világnézet volt az a missziós elmélet is, mely a zsidóság rendeltetését a szétszórtságban és az asszimilációban látta. Ez a teoretikus, ez a világnézeti előkészítés ereje magyarázza csak meg, hogy amikor a világháború befejeztével a gyakorlati megoldás kérdése lett Palesztina: a cionizmus minden tétovázás nélkül találta meg az országépítés útját.

Az erdélyi cionista mozgalomból ez az elméleti előkészítés teljesen hiányzott. Itt a gyakorlati élet, a forradalmi események, a nemzeti gondolat uralomra jutása, a külső viszonyok parancsa jelölte ki azt az utat, valósággal forradalmi lendülettel, melyen a zsidóságnak haladnia kell. Az erdélyi zsidó nemzeti ráismerésnek ez a külső tényezőtől meghatározott útja lendületet adott ugyan a mozgalomnak, de terjeszkedése csak a népi élet felületének egy dimenziója volt. Szélesedett a mozgalom, de nem mélyült. Új személyeket és új rétegeket nyert meg, anélkül azonban, hogy zsidó, cionista világnézetté tette volna, mi a politikai, népi egzisztenciális élet józan felismerése volt.

Ennek további következménye az volt, hogy a mozgalom irányítói személyek lettek, nem pedig felfogásbeli irányok. Az első kiválasztódás nem eszmék, gondolatok képviselőit, vagy megtestesítőit parancsolta az élre, hanem azokat, akiket a gyakorlati szervezeti élet opportunítása egyfelől, másfelől a megfélemlített emberekben való hiánya odajuttatott. A mozgalom erejét, fejlődését, — vagy másutt a gyengeségét és hanyatlását egyének értéke, vagy értéktelensége határozta meg. Hiányzott a szelekcionálás az az útja, melynek választóvíze éppen a világnézeti kialakulás elméleti megismerése volt.

Innen következtek be a csalódások. Innen volt az, hogy eszmék és gondolatok értékét igen gyakran csupán az határozta meg, hogy ki volt az, aki képviselte. Ez volt az oka annak, hogy vezető szerephez jutottak a mozgalomban olyanok, akiknek „egyesületi” értékeik lehettek, de cionista megbízhatóságuknak minden próbája hiányzott, hogy végül is negatív bizonyítékát kapjunk annak: semmi közük a cionista világnézethez, s a nemzeti ideológia a legjobb esetben népgyűlési hatástkeltő frázis számukra.

A Szövetség fejlődésének és cionista gondolat terjedésének új irányt kell vennie. Ezuttal két-dimenziósan: a mozgalom elszélesítésében, de főképpen elmélyítésében. Világnézetté kell tenni a zsidósághoz való tartozást: a legtisztultabb, a legemberibb, a legbiblikusabb világnézetté. És ha ez határozza meg azután a gyakorlati élet útját, akkor bizony nem történhetnek kisiklások és nem érhetnek keeserű csalódások.

A Szövetség életéből a múltban hiányzott a pártok differenciálódása. Természetesen nem hatalmi pártmegosztásra gondolunk, mert ez is csak gyengítene az általános mozgalmat, amennyiben személyi

tevérek új gruppizálására adna alkalmat. Ha azonban a konferenciális pártoknak kialakulása arra vezet, hogy a kérdések megvitatása felülemelkedik a személyi meglátásokon és érdekcsoportok szempontjain, s ez egyazon kérdésnek több oldalról való megvilágítását eredményezi éppen a tiszta elvi alap éles reflektorában: akkor a hatodik konferencia fordulópontot jelent a Szövetség életében.

Harcoljunk egymással, mert a harc szükséges. De ne személyek és ne baráti, vagy más érdekcsoportok harca legyen ez, hanem a cionista felfogás egymással szembeszálló vitája. De mindig cionista vita. Hadd erősödjék meg az a talaj, melybe egy forradalmi hangulat lendületében ve-

tettük meg a lábunkat. Am ha napi problémák ölmos, lelket, testet élő esője sárossá is teszi lábunk alatt a földet: így érezzük mégis alatta azt a biztos talajt, mely ötezer év erejében szilárd és melynek mélye aranyat rejtő.

Ez a fejlődés útja. Ennek jegyében ül össze a hatodik országgrészi konferencia, amely felszólítja delegátusait, hogy pártokba csoportosuljanak. E pártok kereteit vagy az országos szükségesség problémái, vagy pedig cionista világszemléleti különbségek jelölik majd ki. Bizonyára most még kissé tétovázva, kissé bizonytalanul. De ha a konferencia delegátusai és a szövetség megválasztandó vezetői cionizmusukat nem pusztán megjelölésnek tekintik, de egy teljesértékű zsidó világnézetté építik ki: akkor az erdélyi zsidó mozgalom független lesz időtől és tértől, mert egy része a népi egésznek egy része a népi élet örökkévalóságának, de egésze annak a töredéknek, mely talaját veszítve, utat keres most a népek sivatagában.

December 1-én kiűrik Kölnyt

(Páris, november 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagykövetség konferenciája ma tartott ülésein elhatározta, közli von Hoersch német nagykövettel, hogy a kölni zónát az antant-csapatok december 1-én kiűrik. Ezzel kapcsolatban az „Agence Havas” jelenti Londonból: A nagykövetség konferenciája hétfő helyett ma ült össze Párisban, hogy, a német kormány kérésére, még a locarnoi egyezmény ratifikálása ellen megtartandó országos miting lezajlása előtt hivatalosan elhatározhassa és a német kormánnyal közölhesse a kölni zóna december elseji végleges elhatározott kiűrését, valamint a rajnai megszállás szigorúságának enyhítését. A nagykövetség konferenciája reméli, hogy döntésével megelőzi a német nacionalisták Locarno ellen intézendő manőverét.

Botrányok között folyt le a parlament mai ülése

Jorga és Madgearu szóharca a pénzügyminiszterrel. Komoly hír a kormány lemondásáról

(Bucuresti-Bukarest, november 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Orleanu elnököt. A miniszterek közül Duca, Bratianu Vintila, Angheliescu, Lepadatu és Chirculescu vannak jelen. Az ülés rendkívül izgatott atmoszférában nyílik meg. Orleanu táviratot olvas fel, amit a ma elutazott lengyel képviselők intéztek a kamarához azért a a szíves fogadtatásért, amelyben őket részestették romániai tartózkodásuk idején. (Általános taps.)

Stefanescu (Botosani) a vasárnapi munkaszüneti törvényt teszi szóvá és

kéri a munkaügyi minisztert, vegye fokozottabb védelmébe a kereskedők érdekeit.

Gheorgescu (Tulcea) az ottani egyházmegyei választások körül történt visszaéléseket teszi szóvá.

Gh. Pop nemzeti párti képviselő a Sepsiszentgyörgyön történt rendőri anomáliát teszi szóvá és kéri az igazságügyminisztert, küldjön ki egy bizottságot a vizsgálat megajtására.

D. R. Janitzescu a bukaresti operánál kitört sztrájk ügyét ismerteti. Szemére veti Lepadatunak, hogy a konfliktus elintézése helyett más rendszabályokhoz folyamodott. Lepadatu feltűnően elhagyja a kamarát, hogy ne kelljen választ adnia.

Jorga szóvá teszi, hogy több ügynek a dossziéját kérte, de eddig még egyetlen egyet sem kapott kézhez. Így legutóbb a külföldön tanuló diákok valtakévedményére vonatkozó dossziéját kérte, amire pedig feltétlenül szüksége van.

Bratianu Vintila: Mondottam már egyszer és most megismétlem, hogy nem fogok szemtelen kijelentésekre, illetve kérdésekre válaszolni. (Óriási zaj az ellenzék sorában.)

Jorga: Én nem kérek Öntől illemléket! A Ház-elnök urtól kértem, amit kértem és ha valami olyasmit mondtam, amivel őt megsértettem, illő tisztelettel bocsánatot kérek és ki-

jelentésemet visszavonom.

Madgearu: Én is kértem a Galantis-ügy iratait!

Bratianu Vintila (az előbbihez hasonló modorban): Miután egy köztisztviselőben álló fő-tisztviselőt, Gheorghiu államtitkárt alaptalanul megrágalmazott, nem válaszolok Önnek. (Újabb ellenzéki tiltakozás.)

Madgearu: Tíz nap telt el azóta, hogy kértem az aktákat.

Bratianu Vintila: Egyes képviselők nincsenek tisztában azzal, hogy mi az, hogy felelősség. (Az ellenzék nagy lármát csap.)

Madgearu: Olyan tónusban beszél, mintha otthon a bérseivel beszélne.

Bratianu Vintila: A Galantis-ügy aktáit meg fogja kapni, de szükségesnek tartom e helyen leszögezni, hogy minden alap és felelősségérzet nélkül támadta meg Gheorghiu pénzügyi államtitkárt.

Jorga kéri, hogy a négy év előtti választások adatait és okmányait terjesszék a Ház elé.

Bratianu Vintila valami olyasmit mond, hogy komolytalan és nevéstéges kijelentések ezek, amit az ellenzék most elmondott.

Az ellenzék erősen tiltakozik, a padokat veri, az elnök állandóan csenget. A zaj lecsillapultával megszavazzák a legfőbb statisztikai hivatal felállításáról szóló javaslatot.

A kamara folyosóján az a hír terjedt el, hogy a kormány nemsokára lemond és egy átmeneti liberális kormány fogja levezetni a választásokat. Ennek a kormánynak az elnöke Orleanu lenne, melyet egy Averescu-kormány követne.

Anglia a fascizmus ellen

London, november 17. A kormány erőlyes intézkedésekre készül a kommunista és fascista szélsőségekkel szemben. A belügyminiszter kijelentette, hogy egyforma szigorúsággal fog eljárni mindkét irányban.

november 17

Olcsó hely.

Sonyi Ili, Ibász
Bérletszűnet,

november 17
ak monumentá-
repeben a nagy

nek. „Monica”.
n, Vic or Mar-
génye után. F5.

november 17
nziációs k lendor
letéből, 6 felv.

milliókkal. I.
n, 12 felvonás-
Fuszár Károly és

november 17
rész. Monumen-
12 felvonásban.

konyi Mihály.
s Gomorha. II.
rész.

300 lejtől,

egyedül az

and 8. (Gólya-
n).

óra alatt.

Horniman

teát

kat: Otto și
te Anonimă
media No 2.

llékek

osvászon,
essian

F CLUJ

eladási üzlete
elefonszám: 910.

a

neur

A

Máramaros, a zsidó példa

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a nagyváradi mizrahi vezetősége Máramarosszigeten jól sikerült propagandaestét rendezett! Wasserstrom Sándor, a nagyváradi mizrahi ügyvezető elnöke az alábbi figyelemreméltó impressziókat küldte be az Uj Keletnek a kirándulásról.

Máramarosi zsidó testvéreink, a zsidó nép és a zsidó ország iránti kötelességünk vitt bennünket: Altmann Sámuel, Ráth Efráimot és jómagamat Máramarosszigetre, hogy a Mizrahi eszméit meg-hirdessük annak a zsidó tömegeknek, amely a világháboru előtti magyar impérium asszimilációs kegyeiben sátkérező hivatalos zsidóság előtt is lenézett idegen volt. Ugy tüntették fel őket, hogy a hivatalosan simogatott izraelitáktól eltérő faji és jellemi sajátosságokkal rendelkeznek.

Valóban, az a néprészünk, amelyet nem rontott meg az emancipációs csalétek, amely népi ösztöneinél és atavisztikus ősenérgiájánál fogva felismerte az asszimiláció bomlasztó hatását, — a máramarosi zsidóság volt. Ez a százhuszezer főnyi kompakt tömeg a legszebb példát szolgáltatva, okulással azoknak, akik a mindenáron való beolvadásban keresték a zsidóprobléma leghelyesebb megoldását. A máramarosi zsidóság a legsúlyosabb megpróbáltatások, minden elnyomás, jogfosztás, lealázás, üldözés ellenére megingathatatlanul hitt a maga elhivatottságában, mert megvolt az a morális alapja, mely továbbfejlődését feltétlenül biztosította. Ez a zsidóság változatlanul meg tudta őrizni az ősi hagyományokat, a zsidó szokásokat, ruházatát és foglalkozását, mert hitt abban, hogy egyetlen nép szellemét sem lehet állandóan béklyóba verni, hogy a népek életében is el kell jönni az ébredés korszakának, a lenyögött erők felszabadulásának. Tudták, hogy a gettó elszigeteléséből az élet, megújulás és lelki felszabadulás kell fakadjon. Tudták, hogy minél jobban ragaszkodik egy nép ősi hagyományaihoz, annál nagyobb erkölcsi alapon él és fejlődik tovább, annál jobban tud kompakt testvéri egységben, konstruktív munka mellett népi életet élni. És megmaradtak zsidó zsidóknak.

Népünknek tulajdonképpen ott kellene kezdeni az életet, ahol azt a máramarosi zsidóság folytatja. A biblia és a hagyományok egyszerű, praktikus benső életét kell élnie. Ez óriási erőt adna nekünk, mint ahogy erőt ad a máramarosi testvéreinknek, hogy utat tör és épít, földet tur, gabonát vet, erdőket termel ki, kőműves, asztalos, kovács és más fizikai munkát végez. Ez tulajdonképpen a zsidó nép létező valósága. Így kellene fejlődnie zsidóságunknak a produktív munkamegosztás arányos rétegződésében, mert ez képezi a zsidó nép és zsidó faj lelkeinek morális magvát.

A galut zsidó életének egyik legfájdalmasabb sebtét, az ifjúság nevelését, a napi munkától elgyötört és lelkileg is sanyargatott máramarosi zsidó testvéreink sem tudják radikálisan gyógyítani. Nagyszerű tehetségek, fiatal és nagytudású elmék, kiket azonban a galut nyomorúsága nem enged kifejlődni. Nem csoda, hiszen mindig másoknak kellett akarataikat alárendelniük, önmagával vesződő, téplődő egyéniségük összezsugorodik, miáltal igen sok értékes energia veszendőbe megy. Pedig mennyi szellemi, virtuozitás és alkotó erő van ebben az ifjúságban, melynek bátor, meggyőző, lángszavú vezérek kellenének. Lelkükben vulkanikus élet és világproblémák forrongnak: a zsidó népért és zsidó otthonért dolgozni és fájdalom tölti el őket a vezetők téltelensége miatt.

A máramarosi zsidóság a gettó elnyomásában is öntudatos szívóssággal végezte önnevelő munkáját. Az ugynevezett modern zsidóval ellentétben, folytonosan tanult, hogy megismerje saját fájának, nemzetének történetét és kulturáját, hogy megismerhesse önmagát. Tisztában van azzal, hogy a bennelévő örökölt értékek milyen fontosak a boldogabb zsidó jövő érdekében. A legnagyobb munkáigényeket támasztja önmagával szemben és úgy kéri zsidó testvéreinek támogatását évezredek álmanak megvalósításában, hogy áttelepüljön és saját paraszti életét Erec-Jisráél szent földének megtermékenyítésével folytathassa. Ki akar lépni a vallásos élet merengő paszszivitásából, mert a zsidó nemzeti reneszánsztól várja a Ma lelki rabságából való megszabadulását és az ősi földön akarja megtalálni nyelvi, szellemi, erkölcsi és gazdasági megújulását. Ezt az álmat, egyetlen életcéljukat azonban az egyetemes erdélyi zsidóság imponáló támogatása nélkül nem tudják valóra váltani. Wasserstrom Sándor

Megszüntetik a szeptember elsején létesített elemi iskolákat

Megszorították a közoktatásügyi reszort költségvetését

(Bucuresti-Bukarest, november 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara pénzügyi bizottsága most állítja össze az egyes miniszteri tárcák költségvetését. A különböző minisztériumok költségvetési tárgyalásait Bratianu Vintila pénzügyminiszter irányítja, aki az újabb hitelek megszavazását minden egyes esetben a legkategorikusabban ellenzi. Bratianu Vintila igen szigorú leépítési programot tűzött ki és nemcsak az egyes reszortok büdzséjét igyekszik megszorítani, de több miniszteri tárcát egyszerűen el is akar törölni. Így például hevesen szállt síkra a közmunkaügyi, valamint a közlekedésügyi minisztériumok megszüntetése érdekében. Ez a törekvése azonban a kormány többi tagjainak ellenállásán megtört.

A kamara pénzügyi bizottsága Bratianu Vintila egyenes kívánságára a közoktatásügyi reszort költségvetését sem kimélte és a közoktatásügyi tárcának nyújtott hitelt, annak ellenére, hogy az oktatásügyi még igen sok kívánnivalót hagy hátra, erősen megszorította.

A közoktatásügyi minisztérium erősen megcsappant költségvetése folytán nemcsak, hogy új iskolákat nem tud létesíteni, de igen sok iskolát be is kell szüntetessen. Biztos forrásból származó értesüléseink szerint az ez év szeptember elsején megnyitott elemi iskolákat meg fogják szüntetni. Ugyanígy megszüntetnek több ipariskolát, az üresedésben lévő mintegy ezer-egyszáz városi tanítói állást pedig egyáltalában nem töltik be.

Alkotmányszakasz védi Mussolini épségét

(Róma, november 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A mai minisztertanács elfogadta a kormányfő állásáról szóló javaslatot és beiktatta az alkotmányba. Az immár törvényerőre emelkedett javaslat szerint az állam életfogytiglani fegyházzal sújt mindenkit, aki a miniszterelnök személyi biztonsága ellen tör. Ezenkívül bárkit, aki a miniszterelnököt szóval, vagy tettenesen megsérti, harminc hónapig terjedhető fegyházzal büntetnek. Megállapítja továbbá az új törvény-szakasz azt, hogy a minisztereket a király csupán a miniszterelnök meghallgatásával nevezheti ki, vagy mondattathatja le. A miniszterelnök tudta és beleegyezése nélkül semmiféle kérelmet a parlamentben nem tárgyalhatnak. A miniszterek között előálló esetleges véleményeltérésekben a miniszterelnök határoz. A javaslat egyik függeléké kimondja, hogy az az olasz állampolgár, aki a külföldről Olaszország ellen tör, vagy bármilyen cselekedetet, amely alkalmas arra, hogy Olaszország presztízsét aláássa, elkövet és tetteivel veszélyeztetheti Olaszország belső rendjét, elveszti állampolgárságát. Különösen súlyos esetekben vagyonát is elkobozhatják. Minden egyes ilyen alkalomkor a külügyminiszter és a belügyminiszter szakértői véleményének meghallgatásával, királyi dekrétum dönt az állampolgárság elvesztéséről.

Jeruzsálem, ez a különös város

Dr. Adolph Friedeman cikksorozata az Uj Keletnek

Jeruzsálem, november hó
Nem lehet nagyobb ellentétet elképzelni, mint Tel-Avivval szemben Jeruzsálemet, ahová autómobilomat öt óra alatt eljuthatunk. Nem mintha Jeruzsálem az évszázadok merevségében maradt volna meg, az élet itt is lüktet. A jaffai és a damaszkuszi kapuk előtt egészen új, nagyvonalú városrész van keletkezőben. Az új városrész hatalmas terepen épül és Tel-Avivnál is nagyobb fejlődési lehetőségére van kitalálva. Kivüle még sok kisebb előváros van keletkezőben. Valamennyien rendszeres autóbusszjárat-tal vannak összekötve a belvárossal, amely ennél fogva könnyen elérhető. A külvárosok azonban még nincsenek egymással összekötve. Az a rengeteg templom, kolostor, zárda, apát-ság, a kis arab és német telepek, amelyek Jeruzsálem periferiáin húzódnak, annak ellenére, hogy a szentváros nyolcvanezer lakosa közül ma már ötvenezer a zsidó, még sokáig ellent fognak állani annak, hogy Jeruzsálem tiszta zsidó jellegű legyen. De alaposabb szemlélődés után itt is meggyőződik az ember arról, hogy az új energiák forrása: zsidó. A zsidó Jeruzsálem központját a jaffai uton lévő cionista szervezeti iroda épülete képezi.

Rendkívül jóleső érzés cél és irány nélkül vándorolni a különböző városrészek között, menni a hét dombon és figyelni a tempót, amely az országot építi. Itt is mindenütt építkeznek, itt is, ott is feltűnnek a chaluccoportok, különösen a György király-ut mutat nagy élnökséget. Itt épül Jeruzsálem legnagyobb szállodája, a Grand Hotel, amely két-száz szobát fog magában foglalni. Megálllok előtte és figyelem ezeknek a fiatal embereknek a munkáját. A déli nap hevében hatalmas sziklákat és homoktargoncákat görgetnek maguk előtt. Még csak nemrég érkeztek Palesztinába, de a klímát már is megszokták, fejüket nem fűdi semmi, nem érznek bágyadságot, tréffalognak és élcelődnek. Innen tovább megyek a kórházak városrészébe és örömmel állapítom meg, hogy a betegágyak nagy része üres. A malária, amely valaha olyan sok embert vert le a talpáról, ma már ugy-szóván kihalóban van. Itt is, ott is a dombokon zsidó házak tűnnek fel. Mielőtt idejöttem, Haifában és Jaffában már javában esett az eső, itt azonban még ma is tavasz van és a növényzet olyan buja, akárcsak valamelyik braziliai őserdőben. Különösen a bukarai és a talpioti negyed csodálatos. Messziről Moab-

hegye integet, látni a terraszokat, amelyeken a fiatal kolonisták gyümölcsöket és zöldségeket termesztnek. Kétségtelen, hogy Palesztina földjének karaktere sokban hozzájárul a vallásos érzés kifejlődéséhez. Az ember azzal az érzéssel jár ezeken a dombokon, hogy itt valamikor őseink léptek, nagyjaink tanítottak és Izrael nemzetsége nyüzsgött.

És fent a Skopus hegyén az egyetem palotája büszkélkedik. Közvetlenül Plumer főkor-mányzó kastélya mellett emelkedik, csupán néhány tülevelű fa áll közöttük. Erről a hegy-ről ostromolta meg valamikor Titus császár Jeruzsálemet és erről a hegyről akarja most a zsidóság visszavenni a szentvárost. Ennek az új egyetemnek egyelőre még kevés diákja van és mindössze két fakultás működik, de a kémiai laboratóriumok a legmodernebb eszközökkel vannak felszerelve, gáz és villamosság segíti elő a kísérleteket és az egész egyetemi épületkomplexumot kifogástalan kanalizáció látja el vízzel. És még mindig építenek, még mindig újabb és újabb intézeteknek vetik meg az alapját. Most épül a hatalmas stadion, körbemenő kőpadokkal, a szabad ég alatt, hogy mint az ókorban, ismét nyilvánosan hirdessék az Igét. A Skopus-hegyén történelmi idők szele leng, itt vannak a régi sírok, a kalifák kriptái, minaretek és a keresztény hadjáratok templomai. Valóban, mily különös város is Jeruzsálem. Komor és szigorú, fenséges és hatalmas minden vonalában. Ha a nap leszáll és utolsó sugarait szórja a Holt-tengerre és Transzjordánia kék hegyeire, mindenütt látni, hogy csillog száz és száz kő-kupola, a minaretek hogy világítanak, a Kidron-völgyben mintha újra rómaiak, keresztetesek, zsidók, szaracénusok, törökök járnának, felelevenedik a Történelem és ószázadokba ringatjuk magunkat vissza. Dr. Adolphe Friedeman

Skrzinsky az új lengyel miniszterelnök

Varsó, november 17. A köztársasági elnök megbizta Skrzinsky minisztert az új kormány megalakításával. Skrzinsky a megbízást elfogadta. Az új kormányalakulással egyidejűleg mozgalom indult meg annak érdekében, hogy Pilsudzky tábornokot állítsák az ország élére. Negyvenhat tábornok nyíltan kifejezést adott Pilsudzky iránta szimpátiájának. A hadügy-minisztérium erre rendelkezileg tiltotta el a katonatisztekkel a politikai beavatkozástól.

Ligeti Sándor nagy siker

Az Uj Kelet volt meréssel méltatta dr. Sándor dr. könyvét a dalom gazdasági dinamikai körök is a l ták. Hegedüs Lórán niszter a legmelegebb meg Ligeti munkájár ősz és birneves tudó pedig Ligeti a legéle sadalomtudományi réssel recenziót Lige hirta Ligetit egy tu A pesti sajtóban elh legérdekesebbet, az számában megjelent

„Ez a könyv — jainak szilárd világo deklációját. Keresi a lult működésében az rokkal és körülmény érvényességében n Tudomány csak az alapelvvel közelíthet tudományszamba ne gokon épülő társada emeli a Gustav Le igazságoknak fogadj melyeket minden k ságnak tart) kiegész tozik, hanem az em mely változatlan, t ján egyre közeledő mélet a jelen anny tivizmusával szembe des perspektíváját lődést, a funkciók ezuttal a kiegyen szükségesszerű biztő törekvés jellemzi rendezések dinamiz vagy történetileg mellett is az oksze ződést. Ligeti vall politikai szekták módszerével álla tül az enberiség tendenciáját. Érde gysztás viszonyá ugyancsak elfogu taglalásával. Ne kommunista, hanc akinek tételeivel ellenkező vélemény meggyőzőssek. M mentesen kell, h emberek. A kö pedig ez a nehéz finiciókkal megh tatással is szolgál

Kivég

Limburg, birtokost, aki és akit ezért k itteni törvény birtokos apatin birtokos, hogyan let. A kivégés orvos konstata ral családja

Valódi Alkalmi v berg, O

Megny „CH bécs

uj maos Regelo F ahol a t elégedés szakértő modelle

zett testület, tényleg nem adott megbízást arra, hogy a numerusz klauzusz ügye a Népszövetség plénuma elé vitessék, egyes magyarországi zsidók fordultak ugyan ebben az ügyben hozzájuk, valamint a külföldre szorult diákok közül is számosan.

Bármint álljon is azonban a dolog — hangsúlyozza a Joint —

a numerusz klauzusz ügye olyan komoly, nemzetközi hatása pedig annyira súlyos jelentőségű, hogy a Jointnak minden megbízatás nélkül is követelnie kell, hogy a Népszövetség, mint állandó nemzetközi törvényszék ítélkezék a numerusz klauzusz ügyében.

Elmondja ezután a Joint kommunikéje, hogy a magyar numerusz klauzusz ügyét már 1924. novemberében barátságos levélváltás útján megtárgyalta gróf Apponyi Alberttel és gróf Bethlen István miniszterelnökkel. Apponyi és

Bethlen leveleit a Népszövetség ötödik ülésének zsidó érdektől kérdéseiről szóló comité-jelentéseiben közzétették.

Az intervenció egyedüli előidéző oka — a Joint szerint — a népszövetség tagjai sorában helyet foglaló azon államok voltak, amelyeknek akcióját a trianoni békeszerződés 60-ik paragrafusa teszi érthetővé.

A budapesti lapok szerint a Joint kommunikéjéből két jelentős körülmény tűnik ki. Először az, hogy a magyar zsidóság csakugyan távol állott a petíciótól, a másik körülmény pedig az, miszerint az angol zsidó egyesület nem önmagát, hanem a népszövetség tagjai közt szereplő államokat állítja be felperesként a numerusz klauzusz Genfben készülő csatájához. Egyébként a magyar zsidóság fentartja — írják a pesti lapok — azt az álláspontját, hogy a numerusz klauzusz Magyarország szuverén belügye.

A szovjetkormány nem akarja bolsevizálni a Balkánt

Csicserin nyilatkozata a „Revue des Balkans“-ban

Páris, november 17. Az Uj Kelet tudósítójától. A Párisban megjelenő „Revue des Balkans“ című folyóirat legutóbbi számában Csicserin külügyi népbiztos egy nyilatkozatát közli:

— A balkáni államokkal szemben — mondja Csicserin — a békés közeledés politikáját folytatjuk és a szovjetkormánynak eszé ágában sincs bolsevizálni a Balkánt.

— Igaz ugyan, hogy lemondanánk elveinkről, ha kijelentenék, hogy nem akarunk a Balkánon szovjeturalmat, balkáni konföderáció keretében.

— Bulgáriában az utóbbi időben lejátszódtott események nem a szovjetkormány művei. A bulgáriai kommunisták erejüket nemzeti szervezeteikből merítették, melyeknek semmi közük a moszkvai kormányhoz. Egyébként

csakhamar megkezdjük Bulgáriával a tárgyalásokat a diplomáciai és kereskedelmi kapcsolat helyreállítására érdekében.

— Ez a közeledés nemcsak a két nép, hanem a Balkán békéje érdekében is szükséges, mert a Balkán békéjét állandóan veszélyeztetve látják valami képzelet bolsevizálással. Az SHS királysággal nincs semmi vitás ügyünk, reméljük, hogy nem sokára helyreállíthatjuk a barátságos viszonyt Moszkva és Belgrád között. Az orosz nép mindig a legtestvériesebb érzelmeikkel viseltetett a szerb nép iránt. Pasic-Nikola nagy személyiség, nemcsak a szerbeknek, hanem az egész szlávoknak is. Nekünk egyébként az a benyomásunk, hogy az SHS királyság a legdemokratikusabb állama Európának.

Életbelépett a középeurópai vasúti tarifaegyezmény

Az egyezmény kihatásai a gazdasági életre

(Prága, november 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Dacára annak, hogy már november elsején hivatalosan életbelépett a középeurópai államok vasúti tarifaegyezménye, a végrehajtási utasítás csak tegnap érkezett le az egyes vasutigazgatóságokhoz. Az egyezményt Csehszlovákia, Ausztria, Lengyelország, Magyarország, Románia és Németország irták alá. Az egyezmény legfontosabb pontja az, hogy a fuvardíjak az egyes államok között kölcsönösen átalakíthatók és utánvét útján behajthatók.

Ennek a rendelkezésnek a kivételi kereskedelem szempontjából óriási a jelentősége, mert meg fogja szüntetni azokat a gyakori összeköttetéseket, amelyek az eddigi rendszer mellett előfordultak. Az eddigi praxis szerint a legtöbb államban a feladó köteles volt egy a vagondíjat, mint a vámot a feladónál előre

lefizetni és harminc-negyven napig várni, amíg pénzét megkapta. Ez most megszűnik, mert úgy is lehet az árut feladni, hogy a vagon és vándíj az átvevőt terhelje. De még ennél is fontosabb az utánvételezési lehetőség, mert ilyen módon elkerülhető lesz az a sok kellemetlenség, ami eddig az inkasszó körül felmerült. Ezerkivül a forgalom biztonságának emelkedésével az üzleti kedv is fokozódni fog.

A vasúti egyezmény szerint az utánvételezett és fuvardíjként felmerült összegeket az átvevő mindig abban a valutában köteles leróni, amely a feladó fél országában érvényben van, azonban az inkasszót végző vasutnak joga van törvényes átszámítás alapján saját országának pénznemében beszolgáltatni a beszedett összeget a feladó ország vasutkezelőségéhez.

Bukarestbe rendelték az összes prefektusokat, polgármestereket és rendőrprefektusokat

A kormány véleményüket kéri a közigazgatási reform gyakorlati alkalmazásáról. Utalea polgármester városi ügyekről is tárgyal a fővárosban

(Cluj-Kolozsvár, november 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt távirat érkezett a kolozsvári vármegyeházára, amelyben a belügyminiszter sürgősen Bukarestbe rendeli a prefektust, a polgármestert és a rendőrprefektust. A távirat, amelyet az ország valamennyi prefektusának megküldöttek, röviden csak azt jelenti, hogy a kormány ki akarja kérni az összes megyei és törvényhatósági közigazgatási és rendőri vezetők véleményét az új közigazgatási törvény értelmében újévig életbeléptetendő reformokról. A meghívásra Septimiu Muresan vármegyey prefektus, dr. Utalea Octavian polgármester és Gritta Ovidius rendőrprefektus ma este Bukarestbe utaztak.

Utalea polgármester fővárosi útja azonban nemcsak a közigazgatási reformmal van kapcsolatban, hanem más városi ügyekben is tör-

téni. Tárgyalni fog a polgármester Bukarestben egy nagyobb kölcsönről, a villamosművek kibővítéséről, valamint instrukciókat fog kérni a községi választásokra vonatkozólag is, amelyeket állítólag januárra halasztotta a kormány. A városi kölcsönügy régóta esedékes problémája Kolozsvárnak és most az tette még aktuálisabbá, hogy Utalea polgármester komolyan alkalmazni akarja a párisi konferencián tett városrendezési tapasztalatait. A villamosmű kibővítésének kérdésében is új fázis állott be azzal, hogy tegnapelőtt küldte le a külügyminisztérium az Erdélyi Szénbánya Rt. és az Electrica közös ajánlatát, amelyet kedvezőbbnek talál az összes eddigi tervekénél. Az ajánlatot kiadták tanulmányozásra egy szakbizottságnak, de a végleges döntést a minisztérium tartotta fenn magának.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidóság napilapja

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felolvasó szerkesztő: Dr. Marton Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 800 lei.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A zsidó történetről

Jön még talán idő, amikor a történettudósok így fogják írni: 5578 Marchesvan havában (1817) született meg, vagy született újra Nyugateurópában a zsidó nemzeti gondolat. Ezt az újja született zsidó nemzeti gondolatot akkoridőben Heinrich Grätznek hívták. Furcsa, de mégis így volt: a háromezer-

Szerda

6686. Kiszlev 1.
Ros chodes
1925. nov. 18.

Nem csoda, ha a nemzeti öntudat teljesen elhalványult a zsidó tömegek lelkében és csak véletlen-egyesekben villant olykor-olykor föl egy fájo atavisztikus visszaütés, amit az emberek talán megbámultak, mint valami furcsa csodabogarat, de megérteni nem tudtak. Nem csoda, hogy ezeket az atavisztikus néhaviadásokat még azok sem tudták megérteni, akiknek lelkét választotta kinyilatkoztatása helyül vagy eszközüel. Egy Heine, egy Börne, fanatikus nemzeti zsidók voltak és annyira nem tudtak maguk sem felőle, annyira nem értették meg a maguk-kinyilatkoztatását, hogy sokszor súlyos tetteikben a legénebb enjüket ütötték arcul, — és még csak meg sem érezték. Heine és Börne a két fanatikus nemzeti zsidó hitükhagyottakká lettek és nem érezték, hogy magukat tagadják meg. Mert akkoridőben Nyugateurópában zsidónak lenni, az ösztön kérdése volt és nem az öntudat. Kellett jönni valakinek, aki ezt az ösztönt öntudatosítsa, aki föltárja a nép előtt a maga egyetemes multját és jelenét és ezzel megadja a lelki lehetőséget, az ösztökélést, a kényszerűséget arra, hogy tudatosan gondolkodjék a jövőjéről. Zsidó történettudósok és írók Grätz előtt is voltak. De ezeknek munkássága csak az adatgyűjtésben és legfőljebb egy-egy monográfiában merült ki. Az egyetlen Jost, aki Grätz előtt megkísérelte megírni a zsidó nép egyetemes történetét, inkább torzrajzát adta ennek agigázi hősköltevénynek, semmint hű mását. Grätz emberföltötti munkára vállalkozott, amikor a zsidók történetének megírásába kezdett, de hihetetlen nagy tudása, energiája és csodálatos írói készsége megadták hozzá az erőt neki. És mindennekfelett a történelmi érzéke. Ő volt az első és egyetlen, aki az ötvenes évek emancipációs, beolvadási küzdelmei és törekvései közepette meg merete írni: „A zsidó történelem talmud-utáni korszakának még mindig nemzeti karaktere van, semmiesetre sem pusztá vallás vagy egyháztörténelem, mert nemcsak egy tan, vagy eszme fejlődési folyamatát mutatja, hanem történetét egy külön és magában álló népközösségnek, amely talaj, haza, földrajzi elhatároltság és állami szervezet nélkül él ugyan, ezeket a reális feltételeket azonban szellemi potenciákkal helyettesíti“. (Grätz V. kötet.) Ez a bátor meglátás és igazmondás úgy hatott akkoridőben, mint valami eretnecség. Grätz, a meggyőződés következetességével haladt a maga útján egy egész világ ellenére — és a történelem őt igazolta. De ehez az igazoláshoz, a történelemnek Grätz történetkönyveire volt szüksége. És hogy a zsidóság manapság azzá lett, amivé vált: tudatos népi szervezetté és nemzeti törekvések zászlóhordozójává, az nem utolsó sorban. Grätz hatalmas történetkönyvének köszönhető. 110 év előtt született és igaza két generáció multán ma már az egész zsidó nép igaza. g. j.

— A marosvásárhelyi cionista konferencia delegátusai. Gyulafehérvár. Delegátusok: Léwe Béla, Moreno Manó, Löbli Miksa.

Megnyílt Erdély legmodernebb látszerüzlete!

Nagy választék szemüvegekben és orvosi műszerekben. Poilák Dani, Cluj, Str. Universitáti 1. (Egyetem-u.)

Treitel Isidor. Pótlelegátusok: Ábrahám Sali, Ritter Sándor, Rosenberg Jenő, Schléssinger Alfréd. Petrozsény. Delegátusok: dr. Halmos Brunó, Schaffer Lipót, Hoffmann Miksa, Horvát János. Pótlelegátusok: Hunyadi Andor, Riegelhaupt Sándor, Vámos Leó és Reingewürz Herman. Segesvár. Delegátusok: Dr. Fried József. Pótlelegátus: Weinstock Ida. Nagyszében. Delegátusok: Dr. Segal Zsigmond, Lukács Aladár, Grünberger József, dr. Antal Sándor, Rosenthal József. Pótlelegátusok: Regel Arthur, dr. Éliás Mór, Löwy Lajos. Torda. Delegátusok: Dr. Reich József, Salamon Béni. Mizrahi delegátusválasztások. Ujabban a következő eredmények érkeztek be: Maramarosziget. Delegátusok: Stern József, Glück József, ifjú Stern József, Kratz Manó. Pótlelegátusok: Kornbaum Salamon, Perl Béni. Felsővisó és vidéke. Delegátusok: Beier Adolf, Lőb Lajos. Pótlelegátus: Schwartz Zoltán. Nagyszében: Delegátusok: M. Eliezer Spiellmann, Feld Ábrahám. Pótlelegátus: Pfeiffermann Vilmos. Marosvásárhely. Delegátusok: Czitrom Jakab, Kovács Áron.

— December 1-én ül össze a román-orosz vegyesbizottság. Bukarestből jelentik: A román-orosz vegyesbizottság december 1-én ül össze Odesszában. Ezuttal a határmenti kisforgalmat és a repatriáltak visszatelepítésének könnyítéseit fogják megbeszélni. A belügyminisztériumban ma értekezlet volt a bizottság összeállítása ügyében és arról, hogy milyen meghatalmazást adjanak a bizottságnak a tárgyalások vezetésére.

— A lefoglalt bolgár vagyonok szabaddátétele. Bukarestből jelentik: Duca külügyminiszter, Bratianu Vintila pénzügyminiszter és Bilcirescu szófiai román meghatalmazott miniszter között ma megbeszélések folytak a lefoglalt bolgár vagyonok feloldása, illetve szabaddátétele ügyében.

— Két tárgyaláson ítélik Rákosi fölött. Budapestről jelentik: Az ügyészség köréből kiszivárgott hírek szerint Rákosi Mátyás ügyében, tekintettel arra, hogy a statáriális bíróság a polgári ítékezés hatáskörébe utalta perét, két tárgyalást fognak tartani. Az egyik államellenes izgatás és kommunista szervezkedés miatt fogják felelősségre vonni, míg a másik tárgyaláson gyilkosság, gyilkosságra való felbujtás, rablás és fosztogatás büntetékén mondanak ítéletet fölötté. Ezeket a bünteteket az ügyészség szerint, Rákosi még a kommün alatt követte el. Ugyanezekért a tettekért ítélték annak idején halálra Bokányi, Ágoston és Haubrich népbiztosokat.

— Harmincszázalékos fizetésemelést kapnak az állami tisztviselők. Bukarestből jelentik: Szerdán minisztertanács lesz, amelyen a tisztviselők fizetésemelését veszik napirendre. A „Dimineata” szerint a tervbevevett emelések nem haladják meg az eddigi fizetések harminc százalékát. Kivételt képez ez alól a tisztek és bírák fizetése

— A kolozsvári rendőrség hírei. A kolozsvári rendőrségi prefektúra közli, hogy a mai naptól kezdve feleket csak délelőtt 11 órától, déli 1-ig fogad. A rendőrség utlevélosztálya a kész utleveleket ezentúl csakis délután 5 órától 6 óráig adja ki tulajdonosának. A jelzett időpontra kívül az ezirányú kérések vissza lesznek utasítva. Az utlevélosztály a következő új módozatot hozta be az utlevelek kiállítására vonatkozólag: Az utlevélkérekeket, amelyekhez mellékelve vannak a törvény által előírt akták, elsősorban a rendőrség utlevélosztályánál vizsgálják felül. Ha az utlevélosztály főnöke rendben találja az aktákat, úgy az utlevelet le kell vinni a Ferencz József-uti szigurancára (új intézkedés szerint engedélyezve van, hogy indokolt esetekben a kérvényező a gyors elintézés érdekében személyesen vihesse le a kérvényt). A szigurancán láttamozott kérvényt iktatni kell a rendőrség regisztratúrájában és így kerül a kérvény a rendőrség utlevélügyosztályához, ahol egy-két napon belül kiállítják az utlevelet.

— Részvények összevonása Magyarországon. Budapestről jelentik: A pengő-számitás közeledtével több vállalat elhatározta, hogy részvényeit összevonja, mert értékük a pengő számitás életbeléptetése esetén alig néhány fillért tenne ki. Az Általános Részvénytársaság már is bejelentette a tőzsdetanácsnak, hogy részvényeit összevonja oly módon, hogy minden ötven régi helyett egy újat bocsát ki. A tőzsdetanács a bejelentést tudomásul vette azzal a kikötéssel, hogy a régi részvények eladására hatheti átmeneti időt ad a vállalat.

— IV. Károly titkára kereskedő lett. Bécsből jelentik: Boroviczényi Aladár, volt követ-ségi tanácsos, aki egyik szervezője volt IV. Károly király két magyarországi puccs-kísérletének, kereskedőnek csapott fel. Boroviczényi egy újszerű kereskedelmi vállalat ügyvezető igazgatója lett. Boroviczényi apja a szabadkai honvédszázadvezető volt alezredese, s IV. Károly volt titkára 23 év előtt a szabadkai gimnáziumban tett érettségét.

— Budapest 128 kényszerregezés és 68 csőd volt októberben. Budapestről jelentik: A magyar tudakozó egyesület ma tette közzé az októberi hitelválságról szóló statisztikáját. Eszerint október havában Budapesten 128 kényszerregezés és 68 csőd volt, ami a szeptemberi kimutatáshoz képest némi emelkedést mutat. A jelenlegi hitelválságot leginkább a textil-szakma szenvedte meg.

— Eljegyzés. Guttmann Ilés Oradea-Mare és Németh Jolán Lásdés jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Fantasztikus hírek Tomescu banditavezér újabb szerepléséről. Bukarestből jelentik: Tegnap az a hír terjedt el a fővárosban, hogy a muscelmegyei Cetatua községben Tomescu felkereste a szerzetesrendház főnökét, hogy gyóntassa meg. A rendház főnöke teljesítette kívánságát és állítólag Tomescu bűnéinek egész sorozatát adta elő. Azután elhagyta a községet. Amikor a hatóságoknak ez tudomására jutott felkérték, a gyóntató szerzetest, szolgálatoson neki adatokat Tomescu vallomásaiból. A pap ezt a kérést — hivatkozva az egyházi szabályokra — megtagadta. A „Cuvantul” ezenkívül azt a szenzációs hírt közli, hogy Tomescu bandájával tegnap egy királyi vonatot kísért katonai egyenruhába öltözve Szimajából a ploesti állomásra. A kalauz ingyen utazási jogosultságuk igazolására szólította fel őket, de ekkor azt nem tudták igazolni, hogy a királyi testőrséghez tartoznak. A ploesti rendőrség, amikor a kalauz a katonai parancsnokság elé akarta vinni az ügyet, az állítólagos királyi testőrség tagjai hirtelen eltűntek.

— A köztisztviselők tiltakoznak a betiltott jasi gyűlés miatt. Bukarestből jelentik: A köztisztviselők országos szervezetének szűkebbkörű vezetősége tegnap Jasiban ülést tartott, hogy a betiltott népgyűlés után beállított helyzetet megbeszéljék. Tiltakozó határozati javaslatot fogadtak el, amelyben felemlik szavukat a tiltó rendelkezés ellen a demokrácia nevében.

— Henry Barbusse Beszarábiában. Bukarestből jelentik: Tegnap Henry Barbusse látogatást tett az „Adeverul” és „Dimineata” bukaresti szerkesztőségeiben. A mai nap folyamán pedig folytatja útját Beszarábiába. Henry Barbusse egyébként ma ebédet Costa-Foru vendéglőben tartott. Tegnap este Ducával és Tatarescuval folytatott megbeszéléseket a beszarábiai kérdéssel kapcsolatban. Duca és Tatarescu igazolták a ratarbanuri per vádlottai elleni adatokat. Bizonyították, hogy még most is napirenden vannak a határcidensek.

— Középor egy személyvonat ellen. Bukarestből jelentik: A Bukarest—Piatra—Olt—Nagyszébeni 326. számú személyvonat ellen Cainennél ismeretlen tettesek merényletet követtek el. A vonatot meneközben kövekkel megdobálták. A ködöbálás olyan nagyarányú volt, hogy valóságos középor hullott az ablakokra. Az utasok között pánik keletkezett, a padok alá bujtak és csak így menekülhettek meg a veszélytől. Amikor a vonatot megállították, a merénylők eltűntek.

— Akasztott embert találtak a kecskeméti városháza egyik kupolájában. Kecskemétről jelentik: A városháza baloldali festése közben a munkások a kupola gerendájára akasztva, egy eltorzult holttestet találtak, úgy hogy a festőmunkások hanyatt-homlok menekültek a kísérteties jelenség elől. A rendőrség megállapította, hogy az öngyilkos Kovács Lajos, aki husz éve áll az építőipari osztály szolgálatában. A város szenzációja ez a csodálatos véletlen, hogy éppen tegnap jártak ebben a kupolában husz év óta először, mert így könnyen megeshetett volna, hogy Kovács holtteste husz évig lógott volna a gerendán. A holttestet a bonctani intézetbe szállították, ahol meg fogják állapítani, hogy mikor követte el Kovács az öngyilkosságát.

— Támadás készül a Cankov-rezsim ellen. Párisból jelentik: Olyan hírek érkeztek Párisba, hogy a közeli napokban a Balkánon nagyobb események várhatók. A bolgár kommunisták és földművespártiak napok óta gyülekeznek a bolgár határon. A hírek szerint attól lehet tartani, hogy támadás készül a Cankov-rezsim ellen.

— Figyelmeztetés az országos konferencia delegátusaihoz. A VI. ik országgrészi konferencia marosvásárhelyi rendező bizottsága figyelmezteti a delegátusokat és a konferencia vendégeit, hogy fogadtatásuk a marosvásárhelyi nagy állomáson történik, tehát ott szálljanak ki.

— Újabb repülőgép-katasztrófa. Bukarestből jelentik: Bassarabesca állomáson Kise-nevtől 8 kilométernyire újabb repülőgép-katasztrófa történt tegnap. Egy Potez-típusú repülőgép, amelyet Samoila szakaszvezető vezetett, lezuhant. A gép teljesen összetört, a pilóta pedig szörnyethalt.

* **Értesítem t. megrendelőimet, hogy az özv. dr. Blumenfeldné és Glancz Szidi gyermekdivat-szalonnából kiléptem és ezután lekásomon, ahol szalonomat vezetem, Str. Corches (Vér-utca) 2. sz. alatt állok t. megrendelőim rendelkezésére. Szíves pártfogást kér Glancz Szidi.**

— Uruguayban van a sikkasztó lugosi tisztviselő. Bukarestből jelentik: Az „Universul” közli, hogy Reich Lili, lugosi tisztviselő, aki annak idején nagyobbarányu sikkasztást követett el, jelenleg az Uruguay-Montevideo városában tartózkodik.

— A legfőbb honvédelmi tanács ülése. Bukarestből jelentik: A legfőbb honvédelmi tanács a hét valamelyik napján ülést tart, hogy Károly trónörökös által készített repülőhadsergre vonatkozó törvénytervezetet megvitassák.

* **A kolozsi sósfürdő-vállalathoz társ vagy albérló kerestetik.** Felvilágosítást nyújt a Fürdő-igazgatóság Kolozs.

— Sulyos baleset érte Krupp ágyugyárost. Essenből jelentik: Krupp ágyugyárost és feleségét, valamint sóffőjét sulyos autókatasztrófa érte. Essenből jövet autója egy lejtőről lezuhant és felborult. A sóffőr halálosan, Krupp felesége sulyosan, Krupp pedig könnyebben megsebesült. Kruppot és feleségét beszállították az esseni kórházba.

— Fried József volt nagyszalontai rabbi aranylakodalmá. Nagyváradról jelentik: Fried József, volt nagyszalontai főrabbi, vasárnap ünnepelte házasságának ötvenedik évfordulóját. Fried Józsefet tisztelői és barátai az aranylakodalom alkalmából igen meleg ünneplésben részesítették.

— Február tizenötödike előtt nem tartják meg a községi választásokat. Bukarestből jelentik: Costinescu bukaresti polgármester nyilatkozott az újságíróknak, akiknek kijelentette, hogy a legkompetensebb forrásból nyert értesülései szerint a községi választások február 15-ike előtt nem lesznek megtartva.

— Nagyváradon leszallították a kenyérárát. Nagyváradról jelentik: Nagyvárad város tanácsa legutóbb tartott tanácsülésén leszallította a kenyérárakat. A jelenlegi árakat egy hétre szabták meg és remélhető, hogy a legközelebb még lejjebb szállítják a kenyérárakat.

— Megnyitották a nagyváradai zsidó népkonyhát. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai zsidó népkonyhát a zsidó hitközség épületében ma megnyitották. A megnyitón a zsidó társadalom elölkelőségei nagy számban vettek részt. A megnyitót alkalmából tizenkétezer lej gyűlt össze a népkonyha céljaira.

— Az arany és ezüst új beváltási ára. Az arany és ezüst beváltási árát november 15-és december 1 közötti időre a speciális bizottság a következőképen állapította meg: Arany kilója 141.626-25 lej, az ezüst beváltási ára pedig 4.480-60 lej kilogrammonként.

Ha névből kívánság, vas- vagy fém-
butort, zongorát
ahar venni, ha Marosvásárhelyre és tekintes
kijáratja az utat SZÉKELY ÉS RÉTI
SZÉKELYRESI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermék,
szekelyosok kereskedéseiket legolcsóbban itt szerezhetik be

K
... és dr. Marton Ernő
... 85 lei, negyedévre
... egész évre 350 lei,
... omásai csak a forrás
... meg.

Énetiró
... a történettudósok
... archesvan havában
... gy született újra
... ropában a zsidó nem-
... lat. Ezt az újja-
... zsidó nemzeti gon-
... koridőben Heinrich
... hívták. Furcsa, de
... volt: a háromzer-
... történetű népek,
... lépéseig nem volt
... nete, a könyv népé-
... volt egyetlen hasz-
... történetkönyve sem.
... tudat teljesen el-
... k lelkében és csak
... olykor-olykor föl-
... áutés, amit az em-
... mint valami furcsa
... nem tudtak. Nem
... vizitikus néhavilla-
... ták megérteni, akik
... ilatkozattása helysül
... egy Börne, fanak-
... és annyira nem
... annyira nem értették
... atását, hogy sokszor
... bb énjüket ütötték
... g sem érezték. Heine
... nemzeti zsidó hitük-
... nem érezték, hogy
... Mert akkoridőben
... lenni, az ösztön kér-
... daté. Kellert jönni
... nt öntudatosítsa, aki
... a egyetemes multját
... a lelki lehetőséget,
... rúséget arra, hogy
... a jövőjéről. Zsidó
... táz előtt is voltak.
... ak az adatgyűjtés-
... monográfiában me-
... aki Grätz előtt meg-
... lép egyetemes tör-
... ennek agigászi hő-
... mását. Grätz ember-
... amikor a zsidók
... kezdett, de hihe-
... giája és csodálatos
... ozzá az erőt neki.
... elmi érteke. Ő volt
... ötvenes évek eman-
... elmei és törekvései
... A zsidó történelem
... még mindig nemzeti
... sem pusztá vallás
... mert nemcsak egy
... olyamatát mutatja,
... és magában álló
... haj, haza, földrajzi
... szervezet nélkülél
... ltételeket azonban
... tesítii”. (Grätz V.
... és igazmondás
... nt valami eretnek-
... következetességével
... egész világ ellenére
... zolta. De ehez az
... k Grätz történet-
... s hogy a zsidóság
... vált: tudatos népi
... kvések zászlóhor-
... pan. Grätz hatalmas
... ető. 110 év előtt
... neráció multán ma
... za. g. j.

cionista konfe-
... fehérvár. Delegá-
... Manó, Löbli Miksa,
to!
... (Egyetem-u.)

Győződjön meg hogy aján-
... déktárgyakat arany, ezüst és
... brilliánsárkban legolcsób-
... ba a nálam szerezheti be.

F. Markovits, Cluj
Wesselényi M.-u. No 20.

Arany ezüst és brilli-
... áns tárgyakban
... a legkényesebb igényeket is ki-
... elégítő nagy választék.

KÖZGAZDASÁG

Egy liberális csoport érdekében akarják felemelni a földgázárakat

Amikor a kormány nem elégszik meg 1000 százalékos haszonnal

(Cluj-Kolozsvár, november 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Röviden beszámoltunk már arról, hogy a kommercializálás alatt álló állami földgázártervezések tervbe vették a földgázárakat olyan mértékben való felemelést, hogy az árak megfeleljenek a belföldi szénárak nyolcvan százalékának. A földgázártervezéseknek ez az újabb merénylete a gázfogyasztó közönség és ipari vállalatok ellen rendkívül nagy megütközést keltett az érdekeltek körében és éppen ezért elhatározást nyert, hogy a vállalatok a gázfogyasztó közönség érdekelt rétegével közös akcióba kezdenek, hogy ennek az áremelési tervnek a keresztülvételét erélyes fellépésükkel megakadályozzák.

Erdély és Bánátban a földgázártervezéseknek az eddigi labilis helyzete mindinkább kezd biztosabb irányu működési formát találni, kivéve az UEG. földgázártervezéseket, amelyek még szekvesztálás alatt állanak. A többi, az állami területen lévő földgázforrások most vannak kommercializálás alatt és így a kormány, helyesebben liberális adminisztráció alatt működnek.

Hogy mennyire indokolatlan a földgázárak újabb emelésének terve, igazolja az a hivatalos statisztika, amely arról számol be, hogy a felfogható földgázárak alig ötszázaléka van kihasználva és hogy a múlt évben az állami földgázártervezések bevétele hatmillió lej kiadással szemben hetvenötmillió lejt tett ki, vagyis hatvankilencmillió lejt tiszta nyereséget eredményezett. Hogy ez százalékokban kifejezve milyen

hasznot jelent az államnak, könnyű kiszámítani. Az emelés már csak azért sem indokolt, hiszen a kiskülföldi és sármási állami földgázártervezéseket a kormány csupán százhuszonötmillióra értékelte, tehát ennek az értéknek kerek ötvenszázalékát vételezte be haszon címén az elmúlt év folyamán. Ezeknek a földgázártervezéseknek a kommercializálását különben úgy akarják most végrehajtani, hogy egy liberális érdekeltség harmincötmillió jegyzésével az alapítókét százhatvanmillióra emelik fel, tehát nyilvánvaló, hogy az újabb emelés ennek a liberális csoportnak az érdekében történne.

A vállalatok annak idején azért telepedtek a földgázártervezések közelébe és rendezkedtek be a földgáz használására, mert arra számítottak, hogy a földgáz lényegesen olcsóbb lesz, mint a szén és ezért lemondtak nyersanyag, export és munkás szempontból előnyösebb helyre való letelepedésről, most pedig, amikor a gáz használatára rendezkedtek be, ugyszólván ki vannak szolgáltatva a földgázártervezéseknek. A szénárakhoz viszonyított eddigi ötvenszázalékos gázárak sem voltak indokoltak, mert a gázt nem lehet százszázalékban kihasználni, ezenkívül a vállalatoknak kell megfizetni a gázvezetékek amortizációját is.

Mint értesülünk, a kormány lehetetlen gázpolitikája már is arra készítetett több téglá- és kerámiai gyárat, hogy visszarendezkedjenek a fával való fűtésre, amely számításuk szerint lényegesen tehermentesíti a termelést.

1924 között azonban a világkereskedelem elosztása nagy eltolódást mutat fel. Így Nyugat- és Dél-Európa államainak kereskedelme átlag negyvenszázalékos csökkenést szenvedett, míg Közép- és Ázsia államaiban a kereskedelem nagy haladást tett.

¶ **Nem alakult meg a magyar, cseh, osztrák cukorkartell.** Budapestről jelentik: Mint ismeretes a magyarországi cukorgyárak nem régiben kartell tárgyalásokat folytattak a cseh és osztrák cukorgyárakkal. Ezeket a tárgyalásokat a napokban újból megismételték egy Prágában megtartott közös értekezleten, amely azonban nem vezetett eredményre.

¶ **A külföldi adósságok törlesztése.** Bukarestből jelentik: A jövő évi költségvetésben 604 millió 800 000 lej van előirányozva a külföldi adósságok törlesztésére. Ezt az összeget a kincstár a bányavállalatoktól kapott haszonrészesedési jutalékból fogja fedezni.

¶ **Sztrájk egy szászrégeni bányában.** Szászrégenből jelentik: A Schönauer féle bányában a napokban a munkások 30 százalékos béremelést kértek, amelyet a gyár nem volt hajlandó teljesíteni. Erre a munkások sztrájkba léptek. A munkaügyi inspektorátus előtt több alkalommal volt tárgyalás, így legutóbb pénteken, anélkül azonban, hogy a felek megegyeztek volna, így a sztrájk tovább tart.

¶ **Bécsi marhavásár.** (Saborsky és Fiai cég jelentése.) A mai bécsi marhavásáron felhajtás volt 2885 darab. Ebből romániai áru volt 796 darab. Az irányzat változatlan. Árak a következők: elsőrendű minőség 170—190, másodrendű 140—160 silling.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgőnyeim: Saborskysöhne
Wien — Előállat-kiüldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Husküldemények címe Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthalle.

TŐZSDE

November 17-én

A lejt: Zürichben 240 00, Párisban 11 70, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A piacon a lanyhulás jelei érezhetők. Nagyfokú üzletlenség kísérte az ingadozó árfolyamokat. A következő kurzusokat jegyezték.

Bécs 30 35—30 45, Prága 6 40—6 48, Budapest 326—328, Páris 8 75—8 80, Zürich 40 65—40 75, Newyork 215 00—215 50, London 1046—1049, Milánó 8 65—8 75.

Zürich. Zárlat: Berlin 128 50, Amsterdam 208 80, Newyork 518 62, London 2514 60, Páris 2075 00, Milánó 2072 00, Prága 1537 50, Budapest 72 70, Belgrád 920 00, Bukarest 240 00—240 00, Varsó 81 00, Bécs 73 10.

Bukarest. Devizák: Páris 8 69, Berlin —, London 1046, Newyork 215 00, Milánó 8 71, Zürich 41 65, Bécs 30 40, Prága 6 40.

Bukarest. Valuták: Napoleon 800, német márka 51 00, leva 1 55, török lira 124, font sterling 1045, francia frank 9 00, svájci frank 41 00, orosz lira 8 85, drachma 2 95, dinár 380, dollár 215 00, lengyel forint 34 00, osztrák schilling 31 00, magyar korona 30 00, cseh korona 6 29, belga frank 9 40, holland forint —.

SPORT

Kisorsolták a tavaszi forduló bajnoki mérkőzéseit

A futballszakszabályt tegnap este megtartott ülésén megejtették a tavaszi bajnoki forduló sorsolásait. Ugyancsak ez ülés keretében bejelentette a szakosztály elnöke, hogy egyik kinevezett tag: dr. Muresan lemondott és helyébe Saban dr.-t nevezték ki. Saban dr. eddigi sporttevékenységét nem ismerjük, mint ahogy dr. Muresan aktivitását is homály fedte, tehát kritikát kinevezéséről nem gyakorolhatunk. A tavaszi mérkőzések sorrendje és időpontja a következő:

CFR-pálya. Február 28. CFR—RMS, KKASE—Husos. Március 7. CFR—KAC, RMS—Victoria. Március 14. Universitatea—Academia, Victoria—KMTE. Március 21. Haggibbor—Husos, Academia—CFR. Március 28. Victoria—KKASE, KAC—Haggibbor. Április 21. RMS—Academia, Haggibbor—KMTE. Április 18. KAC—Husos, Victoria—CFR. Április 25. Academia—KAC, KMTE—RMS. Május 9. RMS—Husos, KAC—Victoria. Május 16. Academia—KMTE, Haggibbor—CFR. Május 30. Husos—Academia, CFR—KMTE. Junius 6. Haggibbor—Academia.

Sétatéri pálya. Február 28. Academia—Victoria, KMTE—KAC. Március 7. KKASE—Academia, Universitatea—Haggibbor, március 14. CFR—Husos, KAC—KKASE, március 21. Universitatea—KMTE, RMS—KKASE, március 28. Universitatea—RMS, KMTE—Husos. Április 11. KKASE—CFR, Universitatea—Victoria, április 18. Haggibbor—RMS, Universitatea—KKASE, április 25. Universitatea—Husos, Haggibbor—KKASE. Május 9. Universitatea—CFR, KKASE—KMTE, május 16. KAC—RMS, Husos—Victoria, május 30. Universitatea—KAC, Victoria—Haggibbor.

A Haggibbor—CFR mérkőzés epilógusa. Az Uj Kelet tegnapi számában megírtuk, hogy egyik magáról megleledkezett CFR játékos, Takács György két Haggibboristát a mérkőzés hevében inzultált. Amint értesülünk, az egyik Haggibbor-játékos, Fahn Mihály sérüléséről orvosi látelvetet véteztet fel, amely 8 napon tul gyógyuló sérülést állapított meg a teljesen ártatlanul megütött játékos arcán. A látelvet alapján Fahn tegnap az ügyészségen feljelentést tett bántalmazója ellen. A mérkőzésnek másik sérültje, Klein sérült karral és derékkal dicséri ugyanannak a CFR játékosnak fair játék-módozatát.

GÁRDI IMRE fényképészeti műtermében
előre bejelentett felvételek késő esti órában is eszközöltnék. Női portralt, gyermekfelvételek és nagyítások speciálisan szép kivitelben.
Lloydexpress

SZINH

Pr

Szerda: Aida
Péntek: Fat
Vasárnap: (Ma
tálc.

Hétfő: „Regin
Szerda, nov. 2
Péntek: „Trav
Lidia, m

Vasárnap: „F
kowska

Hétfő: Szünet
Szerda, dec. 2
(Premier

Péntek: „M.
Lipkows

A sz

Ha akarná
nak, a Ha ak
próbája. A H
párisi si-erek
sikerük bizony
rab finom har
ézőpontjában
bizonyos idő
problémának
dulattal megö
olyan sikert f
szinrekerülni.

Bánk bán.
irodalom egy
kánját veszi e
szerda este. A
tona József e

Orloff. Tü
gal fog a jöv
ezinpadra az
és elálmosodó
tette. Az Nrl
minden remén
legalább 25 e
solni. A meg
utolsó a Ja-z
Jazz Band ze
don, a zenek
csarnokban fo

Mag

Szerda: Bánk
lével.
lépésév
szám 1

Csütörtök:
Izsáby
bérlet

Péntek: Ha
Izsáby
sz. B.

Szombat d.
fellépé
adást

Szombat este
és Lé
corozó

Vasárnap d.
(Leng
fellépt
száma

Vasárnap d.
vics J
kal. S

Vasárnap es
darasz
Ando

A. So

Hétfő: Dál
mény
lépés

Select-n
és 18. „Qu
lis látkepe,
művész: E

Csütörtök
Nagy erkő
gueritte „L

Szerda: „L
szerepben a

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

OPERA ROMÁNÁ.

Programul săptăminal.

Szerda: Aida (Turay Emma vendég Amneris).
 Péntek: Fat frumos.
 Vasárnap: (Matine) „Pagliacci si divertiment de talc”.
 Hétfő: „Regina din Saba”.
 Szerda, nov. 25: „Trubadurul”.
 Péntek: „Traviata” (Violetta szerepében Lipkowska Lidia, mint vendég)
 Vasárnap: „Faust” (Margareta szerepében Lipkowska Lidia, mint vendég)
 Hétfő: Szünet.
 Szerda, dec. 2: „Le jongleur de Notre Dame”. (Premier)
 Péntek: „M. Butterfly” (Cio-Cio-San szerepében Lipkowska Lidia, mint vendég)

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Ha akarnám... Gerald legújabb szindarabjának, s Ha akarnám...-nak ma volt az első próbája. A Ha akarnám... budapesti, bécsi és párisi sikereket után érkezett hozzánk és a külföldi sikerek bizonyára nem voltak alaptalanok. A darab finom hangulatú és érzelmes történet, melynek központjában a nárciszág problémája áll, mely egy bizonyos idő után elveszti érdekességét és ennek a problémának megoldását óhajtja egy vigjátéki fordulattal megoldani Gerald. A premier bizonyára olyan sikert fog teremteni, hogy többször fog színrekerülni.

Bánk bán. Katona Józsefnek, a magyar dráma-irodalom egyik legnagyobb büszkeségének Bánk bánját veszi elő a színház hosszú pihentetés után szerda este. A Bánk bán ünnepi előadás lesz Katona József emlékeztetere.

Orloff. Tündéri fényvel, káprázatos gazdagsággal fog a jövő hét második felében bevonulni a színpadra az Orloff. Ez a bécsi operett a hanyatló és elálmosodó operettkultuszunk ujreleléését jelentette. Az Orloffra százezreket költ a színház, de minden reménye meg van arra, hogy egyfolytában legalább 25 előadást zsufolt nézőtér fog végigtapsolni. A meglepetésből hosszú láncban nem lesz utolsó a Jazz-Band zenekar. Az igazgatóság külön Jazz-Band zenekart szerződtetett, amely a színpadon, a zenekarban s a felvonások között az előcsarnokban fogja a leghatásosabb számokat játszani.

Magyar Színház heti műsora

Szerda: Bánk bán (Uj szereposztással, új betanulással. Poor Lili, Szentgyörgyi, Janovics fellépésével. Napi bérlet 39 sz. A. Sorozatszám 113)
 Csütörtök: Ha akarnám... (Ujdonság, először. Isáhy Margit vendégfellépésével. Premier-bérlet 19 sz. Sorozat 114)
 Péntek: Ha akarnám... (Ujdonság, másodszor. Isáhy Margit fellépésével. Napi bérlet 40 sz. B. Sorozat 115)
 Szombat d. u. 4 órakor: Süt a nap (Szentgyörgyi fellépésével. Ifjúsági előadás. Bevezető előadást tart Pálfi Márton tanár. Olcsó helyárakkal. Sorozat 116)
 Szombat este 8-kor: Fraskita (Karácsonyi Ili, Ihász és László Andor fellépésével. Bérletszünet, sorozat 117)
 Vasárnap d. u. 2 és fél órakor: Tangókirálynő. (Lengyel Irén, László Andor, Ihász Aladár fellépésével. Leszállított helyárakkal. Sorozatszám 118.)
 Vasárnap d. u. 6-kor: Tajfun. (Poor Lili, Janovics Jenő fellépésével. Leszállított helyárakkal. Sorozatszám 119.)
 Vasárnap este 8 és háromnegyed órakor: A madarász. (Operett repris Neményi Lili, László Andor fellépésével Napi bérlet 41. szám. A. Sorozatszám 120)
 Hétfő: Dolly. (Részben új szereposztással. Neményi Lili, Ihász Aladár, Décsy Jenő fellépésével. Bérletszünetben. Sorozatsz. 121.)

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Kedd és szerda, november 17 és 18. „Quo vadis”. A Neroi korszak monumentális látkepe, 10 felvonásban. Főszerepben a nagy művész: Emil Jannings.
 Csütörtök, nov. 19. Csak felnőtteknek. „Monica”. Nagy erkölcsdráma, 8 felvonásban, Victor Margueritte „La Garconne” című regénye után. Főszerepben a szép France Dhelia.

Urania-mozgó. Kedd és szerda, november 17 és 18. „A Far Westi utások. Szenzációs kalandor dráma, az amerikai cow-boyok életéből, 6 felvonásban. Főszerepben Robert Harlan.
 Csütörtök, nov. 19. „Asszony a milliókkal”. I. rész. Kalandor dráma, két részben, 12 felvonásban. Főszerepben Ellen Richter, Huszár Károly és Bob Doddy.

Apollo-mozgó. Kedd és szerda, november 17 és 18. „Sodoma és Gomorha”. I. rész. Monumentális erkölcsdráma, két részben és 12 felvonásban. Főszerepben Lucy Dorain és Várkonyi Mihály.
 Csütörtök, nov. 19. „Sodoma és Gomorha”. II. rész. Az utolsó és legérdekesebb rész.

Hölgyeim! A legújabb 300 lejtől,
 film modellek

bársony ujdonságok 450 lej, egyedül az

"IDEAL"

kalapszalonn, Cluj, Reg. Ferdinand 8. (Gólya-áruházal szemben).

Átalakít és formál 48 óra alatt.

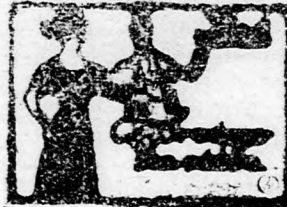
MARTIN PAL Jun.
 Cluj, Piața Mihaili Viteazul 25.
 כשר ועלכווארען פאבריק
 ערצייגט אללערלייא זעלכווארען
 פאבריק פאר פאמיליעס ווערען פאמיליעס פאר פאמיליעס
 פאבריק פאר פאמיליעס ווערען פאמיליעס פאר פאמיליעס

Pályázat

Az érmihályfalvai orth. hitközségi elemi népiskolához egy törvényes képesítással bíró tanító kerestetik, aki a román nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja. Pályázók kéretnek, hogy kérvényüket f. hó 20-ig alulírott elnökhöz bevédeni sziveskedjenek. Fizetés megegyezés szerint. Valea lui Mihail-E mihályfalva (Jud. Bihor), 1925. november 13.

Pollák Mór, iskolaszéki elnök.

Mégis csak legjobb a késnélküli „RASOL IDEAL“

borotváló por mely az ország területén **higienia**

szempontból a legjobban elismert borotváló szer, az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána. — Óvakodjunk az ártalmas utánaégettől. Csak az „IDEAL” Egyedüli készítője: felírásu a valódi.

Raszling József fodrász
 Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sighetul-Maraii egyedüli eladója **Glanzman Adolf** drogeria, Str. Bogdan Voda 40.

RUHÁZATI CIKKEK

RÉSZLETFIZETÉSRE

Lázár Réger

nagyáruházában Cluj,
 Piața M. Viteazul (Széchenyi-tér) 34.

Állandóan nagy raktár:

Férfi és női szövetek, bársony, plüskök, kelengye vásznak, mostárak, paplanok és mindenféle divatkülönlegességek stb. stb.

Meghívásra házhoz megyünk mintakollekcióval.

Északromániai

1925. dec. 5-11. * 1925. dec. 5-11. *

Karácsonyi Műtávasár

SATU-MARÉBAN

Ünnepélyes megnyitás: dec. 5-én d. e. 10 órakor.

Rádio. Kongresszusok. Ünnepi előadások. Targysorsjáték.

IZRAEL JÓZSEF

nagy szőrmeáruház - Cluj, Calea Victoriei No 2.

Bundák 9500 lejtől
 Sport-bundák 3500 lejtől
 Gyermekek-bundák 1150 lejtől

Nagy választék mindenféle szőrmeáruban!

Nagy választék mindenféle szőrmeáruban

Forduló

megtartott
 ki forduló
 etében beje-
 egyik kine-
 t és helyébe
 dr. eddigi
 mint ahogy
 fedte, tehát
 rolhatunk. A
 időpontja a

CFR—RMS,
 CFR—KAC,
 iversitatea—
 ius 21. Hag-
 Március 28.
 bor. Április
 KMTE. Áp-
 CFR. Ápri-
 RMS. Május
 Május 16.
 CFR. Május
 TE. Junius

Academia—
 7. KKASE—
 bor, március
 március 21.
 ASE, március
 Husos. Áp-
 tatea—Victo-
 S, Universi-
 iversitatea—
 us 9. Univer-
 május 16.
 ajus 30. Uni-
 bbor.

és epilógusa.
 megirtuk, hogy
 R játékos, Ta-
 a mérkőzés
 ink, az egyik
 sérüléséről or-
 8 napon tul
 a teljesen ár-
 A látélet alap-
 n feljelentést
 zésnek másik
 rékkel dícséri
 fair játék-

ben
 ortralt,
 Lloydexpress

APRÓHIRDETÉSEK

Magyarországi egy... vastagabb betűve 6 lej. Leg...
30 éves izr. gyárállalat rész tulajdonosnőül venne...

Házasságközvetítő közlők...
30 éves izr. gyárállalat rész tulajdonosnőül venne...

Magánjáró öntvényeket nyersen és megmunkálva szállít Friedrich Testvérek gépgyára, Timisoara. 1819

HUNWALD

Mag. Str. Vlahuta (völk. Boljai-u.) 3. Tel. 147

Üvegcsiszoló és tükrögyár. Táblásvég raktár és üvegcsiszoló vállalat. Hibás tükrök újrafelcsiszolása 1907

Zongora, pianino új vagy használt kapható. Hangolást, javítást, szállítást eszközöl Triska, Str. Saguna 14 9977

Megbízható kiszolgáló leányok, akik a varáshoz is értenek, román, német nyelvet bírják, magas fizetéssel felvevőnek. Ezenstül, szűcs és szabóüzlete. Pótkár 12. 228

Tej, hához szállítva is, továbbá friss tejtermékek kaphatók. Elek „Aurora” tejüzemében. Str. Suluia 8. 211

Sziliskin bunda, vadonatúj, egyáltalán használatba nem véve, igen jutányos áron eladó. Megtekinthető Szántó szűcsnél, Cluj, Str. N. Jorga 2. 217

Házvezető esetleg kisasszony, ki a kőser háztartásban jártas — kerestetik a háziasszony hi melőre. Fried Erna, Sannicola Mare (Negyszentmiklós) Banat. 222

Német középiskolai tanár német órákat ad. Cim a kiadóban.

Nyomdák!

Prima bécsi hon-geranyag és pótananyag, kilója 160 lej.

Kapható a „Fraternitas” nyomdában, Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.

Magánjáró öntvényeket nyersen és megmunkálva szállít Friedrich Testvérek gépgyára, Timisoara. 1819

Friss hal állandóan kapható Weiszál, Mikos Klemen-u. 6.

Vidéki

kereskedők kedvező feltételek mellett bizományba kaphatják legújabb gyermek és női kötényeket

„Fortuna” köténygyártól, Cluj, Str. Baritiu 12.

Kilunó

Női szabász, aki Páris, Berlin, Bécs legesegjobb modellházaiban Bukarestben a román királyné udvari szalonjában működött állást keres. Szabászati órákat is ad. Cim: Strul Dezső, Cluj, „Aranyass” szálloda

Uj Kelet könyvostályának folytatólagos jegyzéke.

Szépirodalom.

Ibsen: Peer Gynt... 64
Jókai: A jövő század regénye I-III... 275
Geijerstam: Az őcsike... 160
Glass: A fékevesztett emberiség... 110
Galsworthy: A gazdag férfi... 180
Kafka Margit: Színek és évek... 200
Kóbor Tamás: Aranyhajú Rózsika... 150
Kóbor Tamás: Komédiák... 120
Kóbor Tamás: Komédiák... 240
Kóbor Tamás: Komédiák... 120
Karinthy: H-runal Rasid (Novellák)... 160
Karinthy: Nevető dekameron... 300
Karinthy: Igy ir ok ti (I-II)... 121
Karinthy: Tanár ur kérem... 22
Karinthy: Legenda az ezerarcu lélekről... 22
Kiss József: Av-r... 60
Kiss József: Utolsó versek... 170
Kiss József: Utolsó versek... 20
Korölenko: A madár áma... 20
Kuprin: Rybnikov kapitány... 220
Kuprin: Szulamit... 70
Kosziolányi: A páva... 140
Kosziolányi: Pacsirta... 90
K. Réz Lolo: Pityu... 180
Karr: Utazás a kertem körül... 160
Krudgyula: Mákvirágok kertje... 77
Curwood: A farkasember... 140
Ady Endre: A halottak élen... 130
Ady Endre: Vér és Arany... 100
Ady Endre: Uj versek... 140
Ady Endre: Illés zekkerén... 150
Ady Endre: Szeretném, ha szeretnének... 140
Ady Endre: Utolsó hajók... 140
Ady Endre: A minden titkok versei... 140
Ady Endre: A magunk szerelme... 150
Ady Endre: Ki látott engem... 150
Ady Endre: Menekülő élet... 160
Ady Endre: Sápadt emberek... 150
Ady Endre: Igy is történhetik... 440
Ady Endre: Ady tragédiája (Révész B la)... 180
Bettauer: A kitalizott... 270
Faublas lovag kalandjai... 110
Jack London: Játék az élettél... 180
Jack London: Az ember hitvallása... 80
Jack London: A méhek dala... 200
Lyeszkov: Sganarell... 180
Landsberger: Lu a kokott... 32
Lengyel obeszélők... 300
Lageröff: Liliacrona otthona... 616
I. Anker Larsen: A bölcsék köve... 80
L. katos László: A teve... 60
Maeterlink: Szent Antal csodája... 154
Mereskovszkij: Istenek születése... 330
Mereskovszkij: Vele vagy ellene... 200
Mereskovszkij: Leonardo da Vinci... 440
Mereskovszkij: Nagy Péter... 240
Mereskovszkij: Az antikrisztus... 240

Használjunk kizárólag
PLANTOL
legjobb bővényszirt, mert ez
Hszia, egészséges és kiadós!
Főiztetelendő Fuchs Benjámin nagyváradi
törbbsi felelőselete alatt készült, szigoruan
ortodox rituális előírás szerint.
Képviselet: HARTIG & HIENZ Cluj
Str. Juliu Masiu 8. Telefon 1-13.

Rendkívüli alkalmi árak!
I-a szines french ing csak 260 lej
Selyem elejű ingek, legfino-
mabb kivitelben csak .. 350 lej
WEISS SIEGFRIED
kalap- és uridivat áruházá-
ban, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 10 sz.

Gajzágó Márton
Cluj, Str. Regina Maria No 24.
késes, műköszörős, műszerész, nickelőző telep.
חלפים ותר אימער
אום לאנער

Telefon 446
SINGER
Piaja Reg. Ferdinand 66. (Pótkár)
Tárgu Mar es.
Sifonfejgyár
és nickelőző telep. Szikvizés és
bratherlis üvegek, valamint min-
denféle gumik gyári raktára.
Üvegáruvadás, régi fejek át-
öntése a legelőnyösebb árban.

Egy modern fűrészgár,
mely áll egy 65/95 HP gőzgépből, 8 gatter, kör-
fűrészek és egyéb gépekből, önkéntes árverésen
1925 december 10-én el fog adatni. Érdeklődök-
nek részletes leírást „Fűrészgár” megkeresésre
ad Lloyd Express, Cluj, Str. Memorandului 24.

Önnemenjen el hazulról
ha a leggyönyörűbb kon-
certet, világírú énekest,
vagy modern tánczenét
óhajt élvezni, hanem
vegye meg a
TRISKA I.-cég
Cluj, Str. Saguna No 14.
Telefon 419.
I. T. I. védjegyü, saját
gyártmányu
gramofonját!

Kapható az összes nagyobb óras- és
ékszerészüzletekben.
Vezérképviselet:
Moisi A. Mendel Fii
CRAIOVA
elegáns és preciz — Csak nagybani eladás —

Figyelem! Radio-amatőrök!
Ne vásároljon addig, amíg meg nem hallgatta a
Radio Technica
készülékeit, amelyeknél a legjobb anyag s a leg-
jobb technika kezeskedik a legjobb sikerről. —
Radio Technica vezetőség és gyár: Brasov (Brassó)
Vasut-utca 39. Telefon 58.
Igazi élvezetet csak úgy szerezhethet magának
a világ minden részéből érkező hírek, hang-
versenyek, előadások hallgatásával, ha ké-
szülékét a Radio Technikától szerzi be.
3-5 csöves készülékek minden alkatrész-
szel és felszereléssel kaphatók. A vevők
számára az antenna-an. edélyt a gyár meg-
szerzi és minden speciális kiadását a leg-
előnyösebben teljesíti.
Exp. Tárgu-M. Dacia, Str. Eminescu 7.

Cse
A magyar i
fóruma, a buda
szencziós meg
azt, hogy az
amibe nyolcan
sebesültek meg
háborítási eset
rejt mindenki
sulyosan sebes
hideg az egész
hallott semmit.
Kétségtelen, ho
őrei néhány é
kat. A része
gok orditózása
néhány évvel e
is még kisebb-
amelyek mind
a törvény erre
mait, a magyar
háborítások. A
tározottsággal
ritás csak a gy
mindaddig, mi
nem tör ki az
ténik csendháb
rend van.
A magyar b
tatkozott ma a
bombamerényk
Nehéz viták b
gött, mert a b
lösségrevonását
a magyar hori
vett magának
de csendhábor
igazságszolgált
most már egy
mi nevezhető
utcai duhajko
fogalomkörbe
és helyükbe
leölt emberek
ténő bomlaszt
koponyák és
ütődnek vala
panásra, amit
bíróság kimor
megzavarta a
A csendh
nagy bün. Ki
amikor erztét
polgárok ál
tulajdonított
fontosságot e
irta terhükre
amelyet a bu
vettek el akk
bombával a le
hogy ha a Tá
zokon vette v
ves Márffyék
nehézedik k
presztizse és
egy kisebb é
juk Lettorsz
szó, Márffyél
börrel menek
szolgáltatás ö
göggel csapj
hozott felme
épolyan beh
tételt Franci
amely a köv
még megszég
az erzsébetv
követségi üg
volt, mert t
idejekorán f